

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Gazdasági és Monetáris Bizottság

2007/0196(COD)

7.2.2008

VÉLEMÉNYTERVEZET

a Gazdasági és Monetáris Bizottság részéről

az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság részére

a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló 2003/55/EK irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról
(COM(2007)0529 – C6-0317/2007 – 2007/0196(COD))

A vélemény előadója: Bernhard Rapkay

PA_Legam

RÖVID INDOKOLÁS

1. Háttér

A földgáz területén az első és második belső energiapiaci csomag keretében eddig elért versennyel és piaci integrációval nem elégedhetünk meg. Ezért mindenképpen üdvözlendő a jelenlegi harmadik belső energiapiaci csomag keretében végzett „utólagos kiigazítás”. Jóllehet, a bizottsági javaslatban megjelölt célkitűzéseket illetően nagyfokú egyetértés áll fenn, az abban megválasztott eszközök azonban kérdéseket vetnek fel.

2. Szétválasztási rendelkezések

A bizottsági javaslatban és a politikai vitában általánosan domináns helyet foglal el a tulajdonjogi szétválasztás (ownership unbundling, OU). Ennek jelentős pozitív hatásokat tulajdonítanak, amelyek messze túlmutatnak a megkülönböztetésmentes piaci hozzáférés szempontjain. Az európai szállítási hálózatok azonban természetes monopóliumot képeznek, és ezen egy másik, a termelésben és az értékesítésben részt nem vevő tulajdonos sem változtatna semmit. A kellő mértékű szabályozás ebben az esetben lényegesen hatékonyabb eszköz. Ezen túlmenően, a szállítási rendszer-üzemeltető tulajdonjogi szétválasztása valójában a kisajátítással lenne egyenlő, ami legalábbis néhány tagállamban jelentős alkotmányjogi problémákat, és általában az eszközök arányosságával kapcsolatos kérdéseket vet fel. Ez sokéves jogvitákat vonna maga után, amelyek felmérhetetlen következményekkel járnának az érintett vállalatok befektetési magatartására és az ellátás biztonságára. Az is kérdéses, hogy a tulajdonjogi szétválasztási intézkedés valóban kiváltaná-e a Bizottság által remélt *piacintegráló* és versenysegítő hatásokat.

További, másodrangú alternatívaként a Bizottság „független rendszerüzemeltető” alkalmazását javasolja, ami azonban gyakorlati szempontból kevésbé jó megoldás.

E megfontolások alapján üdvözlendő, hogy néhány tagállam egy modellt dolgozott ki, amely a szigorúbb társasági jogi szétválasztáson keresztül igyekszik elérni a rendszerüzemeltetők hatékony és eredményes szétválasztását. Ezt a modellt egy nyitott és pártatlan vizsgálatnak kellene alávetni, minden esetben lényegesen túl kell azonban lépnie a társasági jogi szétválasztás jelenlegi modelljén.

3. Szabályozási szerkezet

A szabályozási szerkezet intelligens kialakítása a működőképes, integrált belső energiapiac létrehozása során általában véve központi, a tulajdonjogi szétválasztáson messze túlmutató jelentőséggel bír. A bizottsági javaslat ezért terjedelmes rendelkezésekben foglalja közre is a szabályozás kérdésével, a hatáskörök különböző szabályozók *közötti* elhatárolásának kérdésével kapcsolatban azonban adós marad néhány válasszal.

- Ezen belül a csak tanácsadói hatáskörrel ellátott Energiaszabályozói Együttműködési Ügynökség így minden bizonnyal nem fogja tudni ellátni feladatát, azaz a fennálló, az elsősorban az összekapcsolásokat érintő szabályozási hézag áthidalását. Az Ügynökségnek egy nagyon pontosan meghatározandó területen kötelező érvényű döntési jogkörökkel kellene rendelkeznie. A nemzeti szabályozó hatóságok tükörképeként a gazdasági és politikai érdekektől is függetlennek kellene lennie, és ennek az Európai Bizottsággal szemben is érvényesnek kellene lennie. A szélesebb hatáskörök viszont átfogóbb elszámolási kötelezettségekkel járnának, amelyeknek az Ügynökség a Parlamenttel és a Miniszterek Tanácsával szemben lenne köteles eleget tenni.

- A bizottsági javaslat üdvözlendő módon megerősíti a nemzeti szabályozó hatóságokat függetlenségükben és hatásköreikben. E területen sürgősen további harmonizálásra van szükség.
- Az átviteli/szállítási rendszereket üzemeltetők európai hálózatának szerepét nem szabad az Ügynökséggel szemben eltúlozni, hatáskörét a szabályozási területen mindenesetre továbbra is műszaki kódexek létrehozására kell korlátozni, és kerülni kell a „kvázi önszabályozás” bármilyen formájára való utalásokat is.
- Végül felvetődik a kérdés, hogy milyen feladatot kell ellátnia a Bizottságnak a jövőbeni szabályozási szerkezetben. Az általa készített irányelvjavaslat az iránymutatások komitológiai meghatalmazások keretében történő elfogadásán keresztül messzemenő hatásköröket határoz meg számára. Az ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárás alkalmazásának meghatározása ellenére a Parlament szemszögéből ezzel összefüggésben felmerül annak kérdése, hogy valóban megengedhető-e a Bizottságnak, hogy például a szabályozási hatóságok közötti együttműködés *mértékére* vonatkozóan saját maga fogadjon el iránymutatásokat (24d. cikk (4) bekezdés). Más iránymutatások is beavatkozhatnak az irányelv lényeges szabályozási tartalmaiba, és ezeket ezért, amennyire csak lehetséges, már magának az irányelvnek a szövegében is – és ezáltal az együttdöntési eljárás keretében – tartalmilag meg kell határozni.

4. Az eljárással kapcsolatos megjegyzés

A szűk időkeret miatt e véleménytervezet jelenlegi időpontjában nem valósíthatók meg a tárgyi szempontból kívánatos módosítások, különösen a szétválasztási rendelkezések kérdését illetően. Ezzel kapcsolatban az előadó egy későbbi időpontban fogja az alternatív modellre vonatkozó megfelelő javaslatokat előterjeszteni.

MÓDOSÍTÁSOK

A Gazdasági és Monetáris Bizottság felhívja az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy jelentésébe foglalja bele az alábbi módosításokat:

A Bizottság által javasolt szöveg

A Parlament módosításai

Módosítás: 1

(7) PREAMBULUMBEKEZDÉS

(7) Tényleges szétválasztás csak úgy érhető el, ha megszűnik a vertikálisan integrált vállalkozások ösztönös törekvése a versenytársak hálózati hozzáféréssel és beruházásokkal kapcsolatos megkülönböztetésére. A belső érdekellentét feloldására és az ellátás biztonságának

(7) Tényleges szétválasztás csak úgy érhető el, ha megszűnik a vertikálisan integrált vállalkozások ösztönös törekvése a versenytársak hálózati hozzáféréssel és beruházásokkal kapcsolatos megkülönböztetésére. A belső érdekellentét feloldására és az ellátás biztonságának

megvalósítására **a legeredményesebb és legszilárdabb** módszer **egyértelműen** a tulajdonjogi szétválasztás, amelynek során a hálózat tulajdonosát jelölik ki ellátási és kitermelési érdekektől független hálózatüzemeltetőnek. Az Európai Parlament ezért a földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeni lehetőségeiről szóló, 2007. július 10-én elfogadott állásfoglalásában a szállítási szinten megvalósított tulajdonjogi szétválasztást nevezte az arra legalkalmasabb eszköznek, hogy az infrastrukturális beruházások megkülönböztetéstől mentesen ösztönözzék, az új belépőknek tisztességes hálózati hozzáférést biztosítsanak és a piacot átláthatóvá tegyék. A tagállamoktól ezért meg kell követelni annak előírását, hogy ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak egy kitermelési vagy ellátási vállalkozás feletti irányítás gyakorlására – ideértve például a beruházáshoz hasonló stratégiai fontosságú döntésekre vonatkozó kisebbségi vétőjogot –, és ezzel egy időben érdekeltég fenntartására egy szállításrendszer-üzemeltetőben vagy szállítási rendszerben vagy felette bármely jog gyakorlására. Fordított viszonylatban is, a szállításrendszer-üzemeltető feletti irányításnak eleve ki kell zárnia az ellátási vállalkozásban fenntartott érdekeltég vagy a felette történő joggyakorlás lehetőségét.

megvalósítására **egyszerű és szilárd** módszer a tulajdonjogi szétválasztás, amelynek során a hálózat tulajdonosát jelölik ki ellátási és kitermelési érdekektől független hálózatüzemeltetőnek. Az Európai Parlament ezért a földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeni lehetőségeiről szóló, 2007. július 10-én elfogadott állásfoglalásában a szállítási szinten megvalósított tulajdonjogi szétválasztást nevezte az arra legalkalmasabb eszköznek, hogy az infrastrukturális beruházások megkülönböztetéstől mentesen ösztönözzék, az új belépőknek tisztességes hálózati hozzáférést biztosítsanak és a piacot átláthatóvá tegyék. A tagállamoktól ezért meg kell követelni annak előírását, hogy ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak egy kitermelési vagy ellátási vállalkozás feletti irányítás gyakorlására – ideértve például a beruházáshoz hasonló stratégiai fontosságú döntésekre vonatkozó kisebbségi vétőjogot –, és ezzel egy időben érdekeltég fenntartására egy szállításrendszer-üzemeltetőben vagy szállítási rendszerben vagy felette bármely jog gyakorlására. Fordított viszonylatban is, a szállításrendszer-üzemeltető feletti irányításnak eleve ki kell zárnia az ellátási vállalkozásban fenntartott érdekeltég vagy a felette történő joggyakorlás lehetőségét.

Indokolás

Nem igaz, hogy a tulajdonjogi szétválasztás a legegyszerűbb és leggyorsabb módszer az ellátás biztonságának megvalósítására. Az ellátás biztonsága lényegesen sokrétűbb feltételekhez kötött, mint amilyen például a megfelelő mértékű szabályozás. A hálózat a tulajdonjogi szétválasztás után is természetes monopólium marad, amelyet szabályozni kell.

Módosítás: 2

(11) PREAMBULUMBEKEZDÉS

(11) Ezért, amennyiben egy szállítási

(11) Ezért, amennyiben egy szállítási

PA\705323HU.doc

5/9

PE400.566v01-00

Külsőfordítás

HU

rendszert tulajdonló vállalkozás egy vertikálisan integrált vállalkozás része, a tagállamoknak lehetőséget kell adni a tulajdonjogi szétválasztás, valamint – **eltérésként** – az ellátási és kitermelési érdekektől független rendszerüzemeltetők létrehozása közötti választásra. A független rendszerüzemeltetői megoldás teljes körű eredményességét meghatározott kiegészítő szabályokkal kell biztosítani. A vertikálisan integrált vállalkozások részvényeseinek teljes körű érdekvédelme céljából a tagállamok választására kell bízni, hogy a tulajdonjogi szétválasztást közvetlen elidegenítéssel vagy az integrált vállalkozás részvényeinek a hálózati vállalkozás részvényeire és a fennmaradó ellátási és kitermelési társaság részvényeire való bontással valósítják-e meg, feltéve hogy teljesülnek a tulajdonjogi szétválasztásból eredő követelmények.

rendszert tulajdonló vállalkozás egy vertikálisan integrált vállalkozás része, a tagállamoknak lehetőséget kell adni a tulajdonjogi szétválasztás, valamint az ellátási és kitermelési érdekektől független rendszerüzemeltetők létrehozása közötti választásra. A független rendszerüzemeltetői megoldás teljes körű eredményességét meghatározott kiegészítő szabályokkal kell biztosítani. A vertikálisan integrált vállalkozások részvényeseinek teljes körű érdekvédelme céljából a tagállamok választására kell bízni, hogy a tulajdonjogi szétválasztást közvetlen elidegenítéssel vagy az integrált vállalkozás részvényeinek a hálózati vállalkozás részvényeire és a fennmaradó ellátási és kitermelési társaság részvényeire való bontással valósítják-e meg, feltéve hogy teljesülnek a tulajdonjogi szétválasztásból eredő követelmények.

Indokolás

A független rendszerüzemeltetők létrehozásának egyenértékű lehetőséget kell képeznie.

Módosítás: 3

(32) PREAMBULUMBEKEZDÉS

(32) A 2003/55/EK irányelv tekintetében a Bizottságot különösen arra irányuló hatáskörrel kell felruházni, hogy elfogadhassa az ezen irányelv céljának eléréséhez kívánt minimális fokú harmonizáció biztosításához szükséges iránymutatásokat. Mivel a fenti intézkedések általános hatályúak, és a 2003/55/EK irányelv új, nem alapvető fontosságú elemekkel történő kiegészítésére irányulnak, azokat az 1999/468/EK határozat 5a. cikkében meghatározott ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(32) A 2003/55/EK irányelv tekintetében a Bizottságot különösen arra irányuló hatáskörrel kell felruházni, hogy **korlátozott mértékben** elfogadhassa az ezen irányelv céljának eléréséhez kívánt minimális fokú harmonizáció biztosításához szükséges iránymutatásokat. Mivel a fenti intézkedések általános hatályúak, és a 2003/55/EK irányelv új, nem alapvető fontosságú elemekkel történő kiegészítésére irányulnak, azokat az 1999/468/EK határozat 5a. cikkében meghatározott ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

Indokolás

Elégséges, ha a Bizottság ebben az összefüggésben világosan körülhatárolt iránymutatásokat fogadhat el.

Módosítás: 4

1. CIKK 2. PONT

3. cikk (7) bekezdés (2003/55/EK irányelv)

**2. A 3. cikk a következő (7) bekezdéssel *törölve*
egészül ki:**

„(7) A Bizottság e cikk végrehajtása céljából iránymutatásokat fogadhat el. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek – annak kiegészítésével történő – módosítására irányuló ezen intézkedést a 30. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell meghozni.”

Indokolás

A közszolgáltatási kötelezettségeket a jelenleg érvényes irányelv már szabályozza. Ezzel kapcsolatban nincs szükség bizottsági iránymutatásokra.

Módosítás: 5

1. CIKK 8. PONT

9a. cikk (3) bekezdés (2003/55/EK irányelv)

**(3) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat *törölve*
el annak biztosítása érdekében, hogy a
szállításirendszer-tulajdonos és a
tárolásirendszer-üzemeltető teljes körűen és
ténylegesen betartsa e cikk (2) bekezdését.
A szóban forgó intézkedést, amely ezen
irányelv nem alapvető fontosságú elemeit
hivatott módosítani kiegészítés útján, a 30.
cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel
történő szabályozási bizottsági eljárással
összhangban kell meghozni.”**

Indokolás

Ebben az összefüggésben nincs értelme annak, hogy a Bizottság iránymutatásokat fogadjon

el.

Módosítás: 6
1. CIKK 10. PONT
13. cikk (4) bekezdés (2003/55/EK irányelv)

(4) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el annak biztosítása érdekében hogy az elosztórendszer-üzemeltető teljes körűen és ténylegesen betartsa e cikk (2) bekezdését az elosztórendszer-üzemeltető teljes függetlenségének, a megkülönböztető magatartás hiányának és annak tekintetében, hogy a vertikálisan integrált vállalkozás ellátási tevékenységei a vertikális integráció révén nem juthatnak tisztességtelen előnyhöz. A szóban forgó intézkedést, amely ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeit hivatott módosítani kiegészítés útján, a 30. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell meghozni.” **törölve**

Indokolás

Ilyen terjedelmes iránymutatások elfogadása itt nem helyénvaló.

Módosítás: 7
1. CIKK 13. PONT
22. cikk (5) bekezdés (1) albekezdés (2003/55/EK irányelv)

(5) A Bizottság az értesítés kézhezvételét követő két hónapon belül az érintett szabályozó hatóságtól a mentességről szóló határozat módosítását vagy visszavonását kérheti. Ez a határidő a bejelentés kézhezvételének időpontjától kezdődik. A két hónapos határidőt további két hónappal meg lehet hosszabbítani, ha a Bizottságnak további tájékoztatásra van szüksége. Ez a határidő a hiánytalan tájékoztatás kézhezvételét követő napon kezdődik. A két hónapos határidő a Bizottság és a szabályozó

(5) A Bizottság **a versenyszabályokra vonatkozó** értesítés kézhezvételét követő két hónapon belül az érintett szabályozó hatóságtól a mentességről szóló határozat módosítását vagy visszavonását kérheti. Ez a határidő a bejelentés kézhezvételének időpontjától kezdődik. A két hónapos határidőt további két hónappal meg lehet hosszabbítani, ha a Bizottságnak további tájékoztatásra van szüksége. Ez a határidő a hiánytalan tájékoztatás kézhezvételét követő napon kezdődik. A két hónapos határidő a

hatóság hozzájárulásával is meghosszabbítható. Amennyiben a kért tájékoztatást a kérsben meghatározott határidőn belül nem adják meg, a bejelentést visszavontnak kell tekinteni, kivéve ha a határidő lejárta előtt azt a Bizottság és az érintett szabályozó hatóság hozzájárulásával meghosszabbították, vagy ha a szabályozó hatóság kellő indoklással ellátott nyilatkozatban arról tájékoztatja a Bizottságot, hogy a bejelentést hiánytalannak tekinti.

Bizottság és a szabályozó hatóság hozzájárulásával is meghosszabbítható. Amennyiben a kért tájékoztatást a kérsben meghatározott határidőn belül nem adják meg, a bejelentést visszavontnak kell tekinteni, kivéve ha a határidő lejárta előtt azt a Bizottság és az érintett szabályozó hatóság hozzájárulásával meghosszabbították, vagy ha a szabályozó hatóság kellő indoklással ellátott nyilatkozatban arról tájékoztatja a Bizottságot, hogy a bejelentést hiánytalannak tekinti.

Indokolás

Itt nem a Bizottság, hanem az ACER (Energiaszabályozói Együtműködési Ügynökség) feladatát kell képeznie, hogy mentességeket engedélyezzen. Bizottságnak csak a verseny szempontjából fontos határozatok esetén kellene közreműködni.